

Aan de leden van de gemeenteraad van
Waalre

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandelaar

K. Schellekens

Onderwerp

De Omgevingswet is een feit per
1 januari 2024!

Ons kenmerk

695250

Datum

VERZONDEN 21 DEC. 2023

Beste dames en heren,

Na jaren van uitstel en voorbereiding op de Omgevingswet wordt deze majeure ontwikkeling per 1 januari 2024 een feit.

In deze raadsinformatiebrief nemen wij u graag mee in een korte terugblik en een blik op de toekomst. Tot slot geven we de verwachtingen weer voor 2024.

Een terugblik

De afgelopen jaren zijn er diverse onderwerpen aan u voorgelegd ter besluitvorming:

- Verordening nadeelcompensatie (2023)
- Verordening adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (2023)
- Legesverordening (2023)
- Adviesrecht en Delegatiebesluit (2022)
- Participatieverordening (2022)
- Omgevingsvisie (2021)

Daarnaast is er veel tijd gestopt in de inrichting van de VTH processen in het Zaaksysteem en in de RO applicatie voor de plan- en regelsoftware van Giskit. Deze systemen zijn onder andere nodig voor de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO), voor het behandelen van vergunningen en meldingen, het registreren van toezicht én het behandelen van omgevingsplannen.

Ook zijn er diverse handleidingen opgesteld zoals:

- Samenwerking in regio voor het vergunningenproces en de voorfase
- Samenwerking in de regio voor toezicht en handhaving
- De Regionale Omgevingstafel
- De behandeling van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA)
- Plan van aanpak uitgangspunten wijzigen Omgevingsplan

Blik op de toekomst

DSO

DSO staat voor digitaal stelsel Omgevingswet. Het DSO biedt een nieuw omgevingsloket (<https://omgevingswet.overheid.nl>) waar vergunningenchecks en aanvragen gedaan worden. Ook vindt men hier 'regels op de kaart'. Dit omgevingsloket vervangt het huidige Omgevingsloket online (OLO), ruimtelijke plannen én de activiteiteninternet module (AIM). Op dit moment worden de laatste stappen gezet in de inrichting van de VTH processen in het Zaaksysteem. Aanvragen die een initiatiefnemer via het DSO indient moeten uiteindelijk ook op de juiste wijze in dit systeem binnen komen en verder behandeld wordt. We kunnen u melden dat we veel stappen gezet hebben in de inrichting van het systeem. Bij ontwikkeling van nieuwe processen heb je echter nog een geruime tijd te maken met kinderziektes én zijn er wensen vanuit de gebruikers om het systeem nog beter te laten functioneren. Dit krijgt in 2024 zijn beslag.

Omgevingsplan

Vanaf 1 januari hebben we te maken met het tijdelijke omgevingsplan, ook wel het omgevingsplan van rechtswege genoemd. Dit omgevingsplan bestaat uit alle geldende bestemmingsplannen, een aantal verordeningen en de bruidsschat. Dit tijdelijke omgevingsplan moet worden omgezet naar een nieuw gebiedsdekkend omgevingsplan, hiervoor hebben we tot 2032 de tijd. Onze ambitie is om in 2027 een Omgevingsplan voor de gehele gemeente Waalre te hebben. Daar hebben we in samenspraak met u een plan van aanpak voor opgesteld.

Deze totaal klus is een grote uitdaging welke gebiedsgericht wordt opgepakt. Op dit moment zijn we druk bezig met de centrumgebieden van Aalst en Waalre om te zetten naar de systematiek van het Omgevingsplan. De Nota van Uitgangspunten voor dit eerste deel van het omgevingsplan wordt in januari aan u aangeboden. De ambitie is om dit eerste deel van het omgevingsplan in de eerste helft van 2024 vast te stellen. Hierna volgen de woongebieden, bedrijventerreinen en het buitengebied.

Omgevingsvisie

Het proces van de omgevingsvisie loopt in alle gemeenten. Maar niet bij iedereen in dezelfde pas. Wij hebben onze visie al in 2021 vastgesteld. Op basis van ontwikkelingen, zowel lokaal als regionaal en landelijk, herzien we deze indien nodig.

Toekomstige ontwikkelingen

De wijzigingsbevoegdheden uit de huidige bestemmingsplannen komen niet terug in het omgevingsplan. De toetsingscriteria blijven voorlopig echter wel hetzelfde. Een groot deel van de ontwikkelingen wordt vanaf januari met een omgevingsvergunning voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA) geregeld. Ook blijven er binnenplanse (OPA) mogelijkheden bestaan. Voor sommige ontwikkelingen is het nodig om het omgevingsplan te wijzigen.

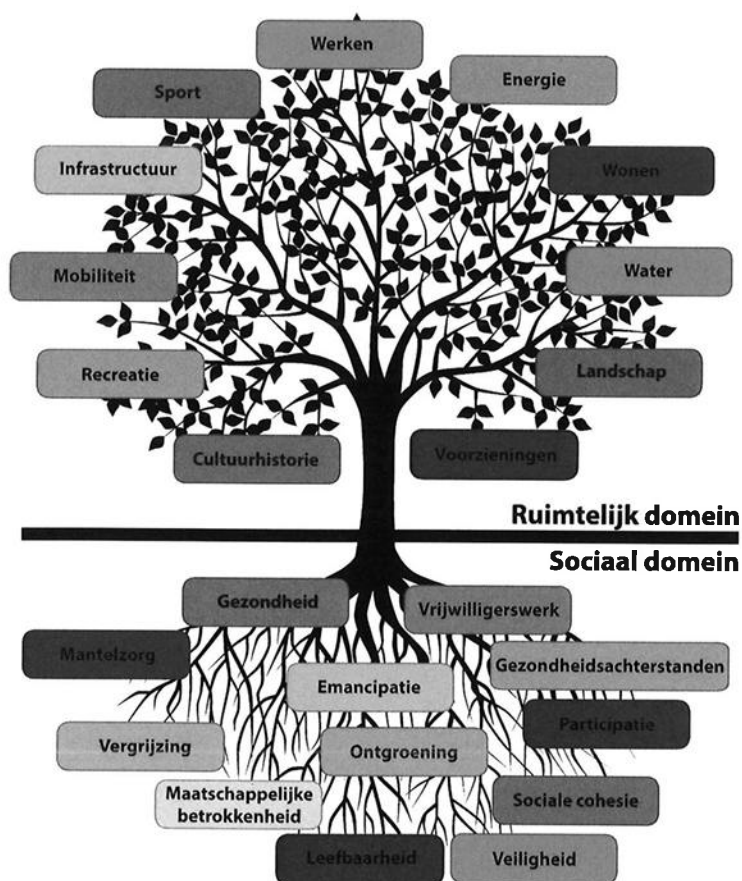
Een BOPA kan worden ingetekend met een werkingsgebied in het DSO zodat duidelijk is waar wijzigingen op het omgevingsplan hebben plaatsgevonden. Deze kunnen dan op een later moment in het omgevingsplan worden opgenomen.

Gezien de stand van zaken van het DSO op dit moment, is het voornemen om de verzoeken tot het wijzigen van het omgevingsplan te bundelen in zogenaamde veegplannen. In een sessie met adviesbureaus hebben we hierover gesproken. We werken nauw samen met

adviesbureau Bügel Hajema bij de herziening van de omgevingsplannen. Daarnaast ontwikkelen we samen met hen methodieken om zelf kleine wijzigingen door te kunnen voeren in het DSO. Grotere plannen worden net als nu door adviesbureaus aangeleverd. Dit kan echter pas als de nieuwe systematiek helemaal klaarstaat.

Cultuurverandering

De nieuwe werkwijzen, de nieuwe procedures én de samenwerkingsafspraken met de regio (lees: onze ketenpartners) moeten verwerkt worden in de systemen. Wat nog veel belangrijker is dan verwerking in de systemen is de cultuurverandering die de Omgevingswet van ons vraagt. Voor de cultuurveranderingen zijn er een aantal sessies (regionaal en lokaal) geweest met medewerkers. Dit is een aspect wat geen concrete kop en staart kent, maar met regelmaat aan de orde moet komen. Bijvoorbeeld omdat de Omgevingswet niet alleen het ruimtelijk domein, maar ook de sociale wortels van de samenleving raakt. Het sociale domein heeft een belangrijke rol in de Omgevingswet in de afweging van (maatschappelijke) functies en belangen.

Dienstverlening

De gemeente is eerste aanspreekpunt en we verwachten dat er de eerste tijd nog veel onduidelijkheid is. Per 1 januari hebben we extra maatregelen genomen om de dienstverlening in te richten. We hebben een lijst met veel gestelde vragen vastgesteld die uitgebreid kan worden. Daar hebben de collega's van het GCC een eerste houvast aan bij

vragen van inwoners of bedrijven. Daarnaast hebben we twee wekelijkse spreekuren ingericht waarin inwoners en/of bedrijven naar het Huis van Waalre kunnen komen om vragen te stellen of aanvragen samen voor kunnen bereiden. Extra formatie is geregeld om dit ook goed te kunnen begeleiden en door te ontwikkelen waar nodig.

Winkel gewoon open

Naast al deze voorbereidingen op de nieuwe wetgeving, was de winkel ook gewoon open. Dit betekent dat Vergunningverlening, Handhaving en Ruimtelijke Ontwikkeling doorgang moest vinden in de verschillende processen. Voor Vergunningverlening is er gelukkig geen sprake meer van "van rechtswege verleende vergunningen". Bij Ruimtelijke Ontwikkeling lag er de laatste maanden van het jaar wel een grote druk in het in ontwerp krijgen van bestemmingsplannen. We kunnen zeggen dat we hierin goed zijn geslaagd. Dit betekent dat u met name in Q2 veel bestemmingsplannen ter vaststelling krijgt voorgelegd.

De verwachtingen voor 2024

Ondanks jaren aan voorbereiding zal de invoering van de Omgevingswet in 2024 niet vlekkeloos verlopen. Net zijn al genoemd de instrumenten die we ons eigen moeten maken, de inrichting en het werken met nieuwe systemen, de brede integrale afweging van "een evenwichtige toedeling van functies aan locaties". Daarnaast gaat per 1 januari ook nog de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) in én verschuift de bevoegdheid van bodemtaken van de provincie naar de gemeente.

We kunnen als gemeente terugkijken op een goede ambtelijke voorbereiding zowel in eigen huis als in de regio. Als regio zijn we uniek in de samenwerking met alle 21 gemeenten, de ODZOB, VRBZO, GGD, Provincie en de Waterschappen. Deze samenwerking in de voorbereiding gaat een boost geven aan de samenwerking in de uitvoering.

Echter moeten we wel een winstwaarschuwing meegeven, lang niet alles zal vanaf het eerste moment goed lopen. Het DSO kent nog de nodige obstakels en is erg omslachtig om in te vullen. Hierdoor zullen er veel vragen op ons afkomen die we proberen zo goed mogelijk te beantwoorden. Op die wijze willen we de dienstverlening richting onze burgers op hetzelfde pijl houden als nu. Maar ook voor ons zal het vaak een uitdaging zijn om de juiste antwoorden te kunnen geven. Wij vragen van u als raadsleden daar dan ook begrip voor.

Voor het gehele jaar 2024 zal het credo zijn "learning-by-doing".

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Waalre,

gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

burgemeester,

M.F. Oosterveer